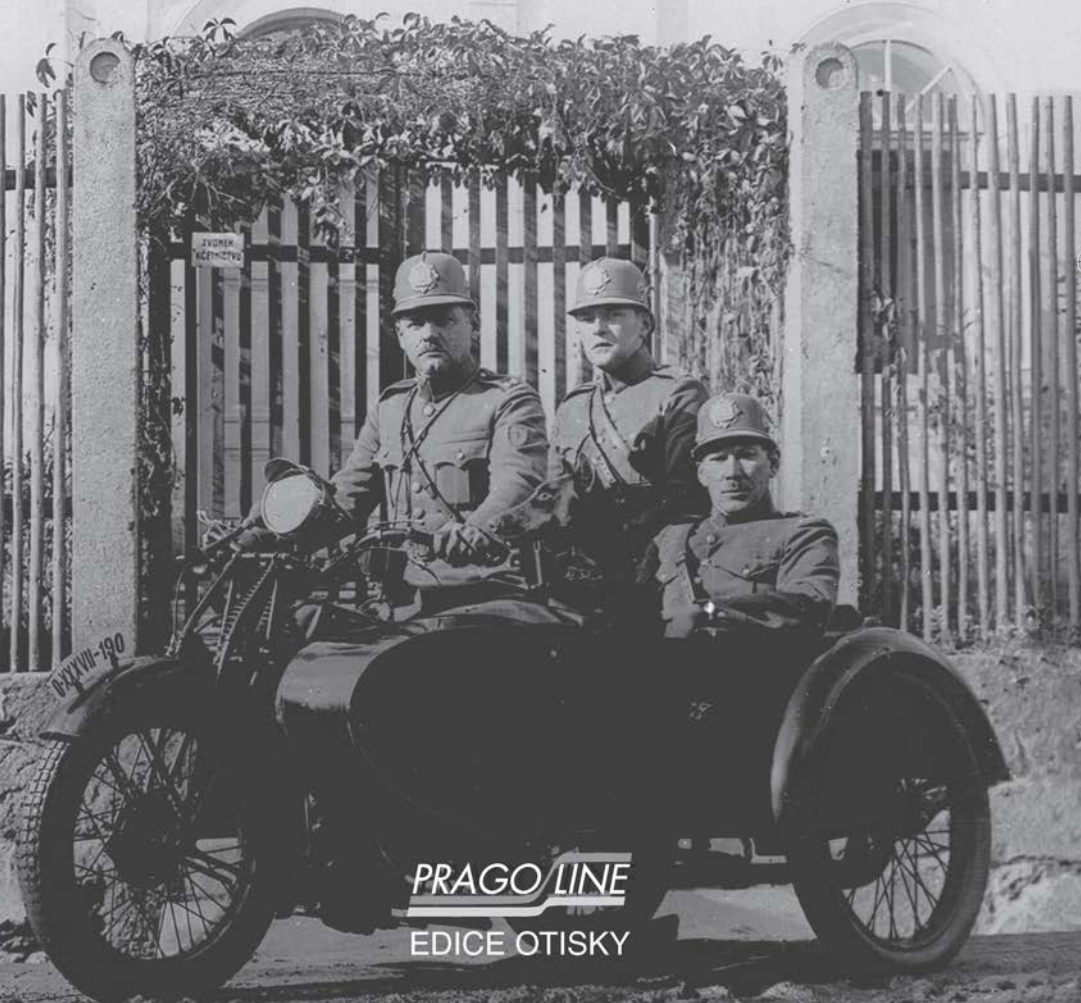

PÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ

MICHAL DLOUHÝ

PRAGO LINE

EDICE OTISKY

PRAGO/LINE

MICHAL DLOUHÝ

PÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ

Praha 2014

Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE

© JUDr. Michal Dlouhý 2014
© Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE 2014
ISBN: 978-80-87872-69-7

Boží přikázání

Asi každý zná příběh ze Starého zákona, jak Kain zabil svého bratra Abela. Bůh tuto první vraždu odsoudil a řekl Kainovi: „Cos to učinil? Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země. Budeš nyní proklet a vyvržen ze země, která rozevřela ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra“ (Gn 4, 10-11).

Později Bůh dává svému „vyvolenému národu“ na posvátné hoře pravidla chování, která se skládala z jednoduchých přikázání a zákazů. Dekalog neboli Deset přikázání, která se nám zachovala v současném biblickém textu, pochází asi z doby mezi 7. – 5. stoletím před Kristem.

Deset přikázání, i když jsou jednoduchá a stručná, v sobě skrývají hluboký smysl a dalekosáhlý význam. Desatero nás učí pravému lidství. Vyzdvihuje základní povinnosti, práva a mravní chování, která tkví v přirozenosti lidské osoby. Desatero neplatí pouze pro věřící, ale je vyjádřením přirozeného mravního zákona pro všechny lidi. Správnost přirozeného mravního zákona může být prokázána a odůvodněna rozumovým poznáním lidí a pramení ze samotné mravní „přirozenosti“ člověka, kterou lze různě formulovat a jež má trvalou závaznost: „Odvrať se od zla a čiň dobro“, „jednej důstojně jako člověk“, „jednej přiměřeně své přirozenosti“. Z tohoto velikého principu je možno odvozovat pokyny, zasahující až do jednotlivostí tím, že jej aplikujeme na různé oblasti našeho života.

V Dekalogu na pátém místě nalezneme jednoslovný příkaz „nezabiješ“ (Exodus 20, 13), který Ježíš Kristus v Novém Zákoně rozvíjí v Matoušově evangeliu: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům nezabiješ. Kdo by zabil, propadne soudu. Ale já vám říkám, každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu“ (Mt 5, 21-22). Páté přikázání tedy nemá na mysli pouze někoho nezákonně usmrtit, ale zahrnuje i všechny formy ohrožení života, zdraví a důstojnosti každého člověka ve třech stadiích lidského života. Ve stadiu prenatálním, postnatálním, ale i ve stadiu terminálním.

Pplk. Mgr. Richard Urfus
policejní rada a magistr teologie

PÁR ŘÁDEK ÚVODEM

Desatero Božích přikázání chápe naše civilizace po tisíce let jako základní směrnici pro lidské jednání. Některá ustanovení Desatera vyjadřují dodnes uznávané mravní normy, některá zaujala své nezastupitelné místo v trestních kodexech jednotlivých států a jejich dodržování je zajišťováno pořadem práva.

Páté přikázání zní **nezabiješ** a má odraz v nejzávažnějších trestných činech. Ublížení člověku či jeho úmyslné usmrcení je sankcionováno nejprísrnějšími z ukládaných trestů. I v současné době ještě řada států připouští jako trest za porušení tohoto pravidla chování legální zabití člověka.

V období meziválečného Československa, ve kterém se odehrály případy popisované v této knížce, byl trest smrti trestem, který byl stanoven za nejtěžší zločiny a byl vykonáván neveřejně provazem. Ačkoliv byl trest smrti v odsuzujícím rozsudku uložen řadě pachatelů vražd, byl ve většině případů změněn cestou milosti prezidenta republiky. První československý prezident a známý odpůrce trestu smrti Tomáš Garrigue Masaryk využil svého práva udělit milost ve více než čtyřech stech případech. Fakticky byl trest smrti v uvedeném období vykonán v dvaceti šesti případech a více než v polovině případů se jednalo o pachatele, kteří usmrtili dvě nebo dokonce více osob. Československá republika v roce 1934 provedla změnu právní úpravy umožňující soudům ukládat namísto trestními zákony (rakouským a uherským) stanoveného trestu smrti trest těžkého žaláře (káznice). Trest smrti, jakožto trest absolutní, to jest nezměnitelný, byl v našem státě zrušen dnem 1. července 1990 zákonem č. 175/1990 Sb., kterým došlo k vypuštění uvedeného trestu z našeho právního řádu.

Náboženství se tak v popisované době, stejně jako všech oblastí života, dotýkalo i boje se zločinem.

Při svaté zpovědi se lidé zpovídali ze svých hříchů a prohřešků proti Desateru. Ve vztahu k pátému přikázání zněly zpovědní otázky následovně: *Škodil jsem si na zdraví? Hněval jsem se na jiné? Nadával jsem a hádal jsem se s druhými? Bil jsem jiné? Navádl jsem jiné ke hříchu? Trápil jsem zvířata?*

Před vyšetřujícím soudcem, jakož i před soudem samým, skládali svědci následující přísahu: „*Přisahám Bohu všemohoucímu a vševědoucímu*

přísahu čistou, že o všem, nač soudem jsem byl tázán (budu tázán), jsem vypovídal (vypovím) čistou a úplnou pravdu a nic než pravdu; tak mě dopomáhej Bůh.“

Pachatelé zločinů vraždy a zabití se při vyšetřování a při hlavním přelíčení nevyhnuli otázce: *Jak zní páté přikázání Desatera?*

Po oznámení odsouzenému, že na něm bude vykonán trest smrti, poněvadž mu nebyla dána milost, mu byl poskytnut duchovní jeho vyznání, pokud si jej ne zvolil sám. Duchovní odsouzeného doprovázel až k šibenici.

V knize je popsáno třicet kriminálních případů řešených příslušníky četnického sboru a celá třetina z nich je věnována případům, při nichž zemřel četník při výkonu služby rukou zločinnou.

Autor.

Desatero Božích přikázání:

První: V jednoho Boha věřiti budeš.

Druhé: Nevezmeš jména Božího nadarmo.

Třetí: Pomni, abys den sváteční světil.

Čtvrté: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.

Páté: Nezabiješ.

Šesté: Nesesmilníš.

Sedmé: Nepokradeš.

Osmé: Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.

Deváté: Nepožádáš manželky bližního svého.

Desáté: Aniž požádáš statku jeho.

Prof. Dr. Albert Milota:

Učebnice
obojího práva trestního,
platného
v Československé republice.

Právo hmotné.

Schváleno výnosem ministerstva vnitra ze dne 13. června 1925
čís. 32.889/1925 jako služební a učební pomůcka pro četnictvo.

1926

J. Gusek, nakladatelství v Kroměříži,
knihkupectví a knihtiskárna.

ČETNÍK NA ZKOUŠKU

(Čechy)

Početní stavy četnictva v samostatném československém státě byly vzhledem k nebývalému poválečnému nárůstu zločinnosti zcela nedostatečné. Mladý stát do svých služeb přijímal zájemce o službu v četnickém sboru, kteří byli mnohdy nuceni samostatně vykonávat bezpečnostní službu, aniž by k ní byli dostatečně vyškoleni a vycvičeni.

Dne 13. června 1919 večer měl četník na zkoušku Stanislav Harant z četnické stanice v Kunraticích u Prahy staničním velitelem předepsánu ve služební knížce noční obchůzku. Kolem 3. hodiny ranní kráčel jesenickou silnicí od Krče do Kunratic. Byl ve svých dvaceti sedmi letech svobodný, a tak přivítal, že má cestu stejným směrem s ženou středních let. Ta zase uvítala, že má za garde mladého urostlého četníka.

Cestou kolem kunratického lesa zaslechl četník nějaké hlasy, a proto zpozorněl. Po chvíli se na kraji lesa objevil neznámý muž s batohem na zádech, který nesl přes ruku sako kávově hnědé barvy a v ruce měl silnou hůl. Služba je služba a mladý četník se přestal věnovat s ní jdoucí ženě a rozhodl se neznámého muže, který se mu zdál podezřelý, zadržet. Vedl ho do Kunratic na četnickou stanici, aby zde prohledal obsah mužova zavazadla.

Muž vida, že jej eskortující četník je nezkušený, se rozmáchl holí, kterou mu četník neodebral, a udeřil ho silnou ranou přes nos a oči, až ho omráčil. Poté četníka jeho vlastním bodákem pěti ranami do zad usmrtil. Mrtvolu přikryl neseným sakem a odcizil mu pušku s bodákem.

Mrtvola zavražděného četníka byla objevena dětmi před 6. hodinou ranní na ovesném poli vedle jesenické silnice s tím, že se jedná o mrtvolu neznámého vojína. Záhy byli vyrozuměni kunratictí četníci, kteří zjistili, že se jedná o jejich kolegu Stanislava Haranta, a učinili o případu zavraždění svého kolegy oznámení státnímu zastupitelství. Na místo se dostavil okresní četnický velitel v Praze Vinohradech kapitán výkonný Josef Povondra spolu se strážmistry Zdražilem a Rykrem a dále se dostavili i četníci ze stanic Krč, Braník a Jesenice, kteří zahájili pátrání po pachateli činu. Tělo bylo přikryto sakem kávově hnědé barvy. Zavražděný měl krvavé odřenyiny v obličeji a na jeho zádech bylo pět bodných ran. Vedle mrtvoly četníka byl nalezen klacek a kámen.

Pátrajícím četníkům se podařilo zjistit několik svědků. Žena, která šla kus cesty s četníkem, uvedla okolnosti zadržení neznámého muže a poskytla jim podrobný popis muže a jeho oděvu. Svědkyně dále uvedla, že kávově hnědé sako, kterým bylo přikryto tělo zavražděného, původně nesl neznámý muž. Dále se přihlásil muž, který kolem 4. hodiny ranní sbíral v kunratickém lese houby s tím, že od místa, kde byla nalezena mrtvola četníka, zaslechl volání o pomoc, které postupně sláblo, až zaniklo. Rovněž hajný uvedl, že při obchůzce slyšel výkřiky o pomoc, ale marně pátral po volajícím.

V dopoledních hodinách se na místo dostavila soudní komise ve složení prozatímní přednosta trestního soudu v Praze Kursch, vyšetřující soudce Borovička a soudní lékaři MUDr. Prokop a MUDr. Hájek. Na obličeji zavražděného byly zjištěny krevní stopy a četné odřeniny kůže přivozené tupým nástrojem - nedaleko nalezenou silnou holí. Soudní pitvou bylo zjištěno pět bodných ran na zádech, z nichž dvě zasáhly srdce, a byly tudíž smrtelné.

Následným pátráním soustředěného četnictva bylo zjištěno, že četníkem na zkoušku zadržený muž byl jedním z pachatelů, kteří se v noci pokusili vyloupit vilu továrníka Haaseho v Krči, ale jelikož byli vyplašeni, tak utekli. Krátce na to spáchali krádež vloupáním ve vile státního sekretáře v Ministerstvu pro zásobování lidu Antonína Srby v Nových Dvorech u Krče. Ve vile bylo patnáctičlennou skupinou pachatelů odcizeno značné množství mužského a ženského šatstva. Rovněž zde bylo odcizeno kávově hnědé sako, kterým byla přikryta mrtvola zavražděného četníka. Po činu pachatelé utekli do lesa k restauraci U labutě, kde se rozdělili o kořist. Jeden z nich šel ke Kunraticím, kde potkal četníka na zkoušku Haranta, který ho zatkl a eskortoval na kunratickou četnickou stanici. U Zelených domků byl četník napaden klackem a poté omráčený zavražděn vlastním bodákem.

Četník na zkoušku Stanislav Harant byl 27 let starý rodák z Březových Hor v politickém okrese Příbram. Před válkou byl úředníkem v advokátní kanceláři, za války konal vojenskou službu a po vzniku samostatného československého státu vstoupil do služeb československého četnictva. Stanislav Harant byl pohřben v rodných Březových Horách. Na místě jeho zavraždění byl umístěn pamětní kámen.

V souvislosti se smrtí četníka na zkoušku Haranta se opět na stranách Četnického obzoru objevila kritika nevhodného vyzbrojení četnic-

tva puškou s bodákem. Opakovaně bylo voláno po vyzbrojení četnictva pistolemi či revolyvery.

Nejpotřebnějším pozůstalým po četnících zavražděných při výkonu služby, zejména nezletilým dětem, byly Masarykovým četnickým podpůrným fondem poskytovány pravidelné podpory. Masarykův četnický podpůrný fond, od roku 1929 Masarykův četnický vzdělávací a podpůrný fond, získával prostředky z příspěvků poskytnutých jak příslušníky četnického sboru, fyzickými a právníckými osobami, ale i například z pravidelného vydávání kalendářů čs. četnictva. O příspěvky z fondu žádali pozůstalí po zahynulých příslušnících četnictva na zvláštním formuláři a příslušná četnická stanice měla za povinnost ověřit majetkové poměry pozůstalých z pohledu potřebnosti jejich podpory z prostředků fondu. V únoru 1924 bylo z fondu vyplaceno třinácti nejpotřebnějším osobám celkem 4.600,- Kč. Na výkazu za měsíc únor 1924 je pod číslem 13 uvedeno i jméno Rudolf Harant z Březových Hor, jedná se o otce

„Masarykův četnický podpůrný fond“.
 Řadové čís. deníku 46/24—I.

V Ý K A Z

poskytnutých podpor v únoru 1924 nejpotřebnějším rodinám po příslušnících čsl. četnictva, kteří ve službě zahynuli, ve smyslu stanov „Masarykova četnického podpůrného fondu“ §§ 2, 5 a 14.

Běž. čís.	J m é n o		Bydliště	Částka		Poznámka
	příjmece			Kč	h	
1	Voborná	Františka	Křoví	300	—	
2	Krupová	Zuzana	Dolní Žukov	300	—	
3	Petrů	Antonín	Hory Ratibořské	300	—	
4	Kubín	Vojtěch	Příbram	300	—	
5	Froliková	Marie	Mladá Vožice	400	—	
6	Vlkovská	Ludmila	Klokoč, Morava	500	—	
7	Guhrová	Leopoldína	Frývaldov, Slezsko	500	—	
8	Kováčová	Zuzana	Horní Kameneč, Slovensko	300	—	
9	Jandl	Jan	Benátská Vrutice, Čechy	300	—	
10	Kolářová	Marie	Neveklov	400	—	
11	Scheitarová	Marie	Vrbno, Slezsko	400	—	
12	Fichtl	Josef	Skreheby	300	—	
13	Harant	Rudolf	Březové Hory	300	—	
Celkem . . .				4.600	—	

V Praze dne 8. února 1924.

Předseda „Masarykova četnického podpůrného fondu“:
 Gen. Skorkovský v. r.,
 zemský četnický velitel.

Účetní fondu:
 Škpt. úč. Dokoupil v. r.